

JUTRO

Ponedeljska izdaja

„Življenje in svet“

Uredništvo:

Ljubljana: Knačjeva ulica 5. Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126 vsaj ponedeljek zjutraj. — Naroča se posebej in velja po pošti: prejemana Din 4.-, po razmakih dostavljena Din 5.- mesečno

Maribor: Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.

Celje: Strossmayerjeva ul. 1, Tel. 26.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasni p. tarifu.

Uredništvo: Ljubljana, Knačjeva ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selemburgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. — Telefon št. 190.
Podružnica Jesenice: Pri kolodvoru št. 100.
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska cesta št. 42.
Podružnica Trbovlje: v hiši dr. Baumgartnerja.

Badajoz padel

Po silno krvavih bojih so uporniki v petek ponoči zavzeli Badajoz ob portugalski meji, dočim so bili na severu pri Irunu odbiti

Pariz, 16. avgusta. d. V petek zvečer so uporniki zavzeli mesto Badajoz. Njihova ofenziva se je pričela v petek zjutraj z bombardiranjem mesta, obenem pa so tudi pričela letala metati nanj bombe. Ob 11. dopoldne so uporniki po brezuspešnem poizkusu, da bi prodrli ustavljeno ofenzivo, ob 17. pa so zopet prešli v napad ter prišli do mestne meje, ki jo je branilo 3000 vladnih milicnikov in 500 vojakov. Razvili so se srditi boji in so se vladne čete umikale korak za korakom. Uporniki so prodrli v mesto skozi Puerto Trinidad, pri čemer so bombardirali z utrube San Christobal razne dele mesta. Pozno zvečer je general De Llano objavil po radio postaji v Sevilli, da so uporniške čete definitivno zasedle Badajoz. Obenem je objavil, da so pri tej priležitosti ujele veliko število vladnih čet.

V Badajozu so se razvili po ulicah silno krvavi boji. Po padcu mesta je pobegnilo na portugalsko ozemlje več sto Špancev, med njimi župan mesta Badajoz, poveljnik mesta in več višjih oficirjev, ki so ostali na vladni strani. Na Portugalsko so pobegnili tudi ostanki 3. pehotnega polka, ki je z milicniki vred branil Badajoz.

Justifikacije vladnih pristašev

Elvas (Portugalska), 16. avgusta. AA. Po podatkih, ki so jih zbrali portugalske obmejne vojaške oblasti, so varmostni organi upornikov ustrelili v Španiji več sto ekstremnih komunistov in drugih vladnih pristašev. V zaporih uporniških vojnih sil v Španiji in španskem Maroku je sedri približno milijon vladnih pristašev. Ko je uporniška vojska zavzela Badajoz, so izpuščili iz zaporov 300 ljudi, ki so veljali za racionaliste.

Lizbona, 16. avgusta. AA. Splošno zadržujejo, da so nacionalistične čete, ko so zavzele Badajoz, pobile okrog 1000 delavskih prostovoljcev. V bitki za mesto samo so imeli na obeh straneh velike izgube. Po povprečnih cenitvah se je število prebivalstva Badajozu po strašnih dogodkih zadnjih dni zmanjšalo približno za 15.000 duš. Težko je dognati, koliko ljudi je od tega števila padlo v bojih, pomrlo ali bilo pobito in koliko jih je pobegnilo v gore ali čez bližnje meje na Portugalsko. Po glavnih ulicah mesta so skoraj vse hiše porušene.

Napad vladnih letal na Badajoz

Elvas, 16. avgusta. AA. Včeraj so vladna letala hudo bombardirala Badajoz. Z vojaškega vidika niso dosegla nikakih bistvenih uspehov.

Poraz upornikov pri Irunu

Hendaye, 16. avgusta. d. Napad upornikov proti Irunu ni uspel. Borba, ki se je pričela včeraj zjutraj, je bila izredno krvava. Bitka je trajala 6 ur ter so bili uporniki poginani v beg. Na irunski fronti vlada sedaj mir. Izgube so bile na obeh straneh izredno velike.

Borba za Madrid

Burgos, 16. avgusta. AA. Vladni oddelki so včeraj izvršili celo vrsto napadov na meste Naval Peral, ki leži 30 km daleč od Avile. Med njima se razteza visoki gorski pas. Po silni borbi so jih uporniki odbili. Vse kaže, da namerava vladna vojska predreti obroč uporniške vojske okrog Madrida, ki sega od Sigüence do Estremadure. V borbah za Naval Peral je padlo zelo mnogo delavskih prostovoljcev.

Petnajsta obletnica smrti kralja Osvoboditelja

Ljubljana, 16. avgusta.

Poldrugo desetletje je danes minilo, odkar je odšel k svojim slavnim dedom naš veliki kralj Osvoboditelj. Ena sama epopeja je bilo njegovo življenje, in kakor v legendi živi v pokolenju, ki mu je bilo dano preživeti z njim veliko dobo borb za svobodo vseh Jugoslovenov in za skupno srečo v Jugoslaviji. Spomin na Osvoboditelja ne bo zbledel med Jugoslovani, dokler se bodo pokolenja zavedala, kako je kralj Peter dopolnil velike zametke svojega pradedca Vožda Karadjordja. Ko se je v bosanskih šumah pripravil za maščevanje nad turškimi krivoloki, so se mu pridružili slo-

venski vstaji. Ko so se zgrnile množice k njegovemu kronanju v Beogradu, so bili med njimi izbrani predstavniki narodno zavednih Slovencev. In ko je skozi baze in sneg nastopil trnjevo pot čez Albanija, so ga spremljali tudi slovenski boeci. Posledno smo bili z njim in z njim ostanemo. V svoji beli marmorni grobnici, kjer je o pobožnostjo prisluskoval kladvom zidarjem in kamenarjem, uživa zdaj večni mir ob strani svojih prednikov in svojega slavnega sina, ki je moral, žal, tako rano leči ob njegovo stran.

Slava, večna slava velikemu Osvoboditelju!

Sokoli se drevi vrnejo iz Berlina

Sinoči je množica mogla sprejeti le dr. Pihlerja in Grlica

Ljubljana, 16. avgusta.

V poznih popoldanskih urah se je po Ljubljani raznesla vest, da prispejo z večernim brzovlakom v Ljubljano Sokoli olimpijci. Ceravom ni bilo točnega sporočila, se je na kolodvoru zbrala velika množica Sokolov, narodno zavednega občinstva in zastopnikov raznih nacionalnih organizacij. S 40 minutno zamudo je privozil vlak na postajo, kjer pa so mogli navzoči pozdraviti le načelnika Sokola kraljevine Jugoslavije br. dr. Pihlerja in br. Grlica, ki sta prispela prva izmed Sokolov z olimpijade. Pozdrav je bil kratek a prisrčen, ker je vlak takoj nadaljeval pot proti Zagrebu, kakor se je odpeljal br. dr. Pihler. Našega odlično plasiranega Sokola olimpijca br. Grlica pa so takoj odvedli prijatelji s seboj, da izvedo zanimivosti olimpijskih prireditev in podrobnosti o tekmovanju naših dveh vrst.

Sokolski vrsti se vrnete jutri, v ponedeljek ob 19.42 in je narodno občinstvo vabljeno k sprejemu.

Sokolski plavalci v Rogaški Slatini

Rogaška Slatina, 16. avgusta

Šest sokolskih žup naše banovine se je dogovorilo, da prične s sistematično propagando plavanja v sokolskem vadbenem sestavu, in sicer obmejni Maribor, Celje, Kranj Novo mesto, Ljubljana ter kot dragi gostje še plavalci iz župe Sušak-Reka. Zadnji so bili na svojem nastopu zadržani, Kranjanci pa so izostali iz neznanega vzroka. Vsi ostali pa so poslali nad 70 tekmovalcev-članov, članice in obojega naraščajo. Vodstvo zdravilišča v Rogaški Slatini, posebej direktor Gračner so naši sokolski mladinci brezplačno odstopili plavalni bazen in dali na razpolago dobra prenočišča ter se tudi sicer zelo brigali za mlade goste.

Uspehi dvodnevnega tekmovanja so zelo zadovoljivi. Posebej se je tokrat izkazalo podeljenje, četudi mestj Celje in Novo mesto stalno v primeri z Ljubljano merimo tako, kakršno je pač velikotono razmerje obsega in števila prebivalstva. Posebej Novomeščani so se izkazali — predvsem dekleta — kot zelo torbeni in tudi dobro pripravljeni. Osvojili so si več prvih mest kakor vsi ostali skupaj, vendar je Celju pripomoglo do zmage števje po točkah za poedina — ne samo prva mesta, Ljubljana je postavila na nastop dobre tekmovalce zlasti skakalce, ker pa je ravno v Ljubljani večina aktivnih plavalcev v sportnih klubih, je razumljivo, da niso mogli nesporniki doseči uspehov, ki smo jih vajeni v sportu. Tekmovanja je pripravila in vodila celjska župa, ki ima vrsto zelo marljivih delavcev. Sokoli so člani iz vseh nastopajočih žup. Stevilnim tujcem smo se lepo predstavili in so jih borbe naših mladih Sokolov in Sokolice zelo zanimale. Le waterpolo je bil propagandno manj učinkovit, ker je bila igra precej surova. Drugo leto se bodo tekmovanja vršila v sedežu druge župe in bomo tako propagandi plavanja v Sokolstvu golovo le koristili.

Skupno so v plavanju in skokih osvojili: Novo mesto 11 prvih mest, Ljubljana 5 in Celje 4. Točke so štele za prvih 6 mest od 6 do 1 in je v skupnem tekmovanju prva župa Celje 158 točk, druga Ljubljana 122, tretja Novo mesto 120 in zadnja Maribor 13 točk.

Tehnični rezultati so naslednji:

V plavanju je bilo skupno na sporedu 16 točk, kjer so nastopili vsi oddelki (člani, članice in obojega naraščajo).

Člani so tekmovali v štirih panogah, kjer so si osvojili prva mesta na: 100 m prosto Čuček (Novo m.) 1:14; na 200 m prsno Kisel (Novo m.) 3:21; na 66 m hrbtno Mikuletič (Celje) 56.2 in štafeti 33-66-99-33, pa so bili prvi Novomeščani z 2:45 pred Celjem in Ljubljano.

Članice so nastopile v štirih disciplinah, kjer so bile Novomeščanke zmagovalice. Na 33 m hrbtno Not (N. m.) 34.2; na 66 m prosto Pavlin (N. m.) 1:05 in 66 prsno, kjer je bila prva Babinecova (Ljub.) 1:06, dočim so bile tudi v štafeti 3x33 mešano prve Novomeščanke z 1:39.2.

Pri moškem naraščanju je na 100 m prsno z 1:37 bil prvi Pirih (Ljub.); na 33 hrbtno tudi Ljubljaničan Pučko (27.1) in na 66 m prosto Celjan Ferlež (45.1) v štafeti 33x66x66x33 pa je sigurno zmagala Ljubljana I. z 2:37.2 pred Celjem, Mariborom, Novim mestom in drugo štafeto Ljubljana.

Naraščajnice so tekmovalce na 33 m prosto in hrbtno kjer sta bili prvi Cergol (Celje) z 28 sek. in Midofor (N. m.) z 31.1, na 66 m prsno pa ponovno Novomeščanka Martin (1:04.1). Ker so tudi v štafeti 3 krat 33 osvojile prvo mesto — celo za 9 sek. boljše od domačih članic — so Novomeščanke razen pri moškem naraščanju odnesli kar 3 štafete v celoti pa od 16 tekmovalnih točk celo 9 prvih mest, pred Ljubljano s štirimi in Celjem s tremi prvimi mesti.

V skokih v vodo — le s 3 m deske, ker stolpa še nimajo — so pri članih sigurno zmagali Ljubljaničani in to Kržan Ivan 42.63 točk, Šega Bojan 39.51 in Klemenčič Lojze 33.65.

Pri članicah je Celjanom prinesla Fortjeva prvo mesto s 13.52 pri obojem naraščanju pa so ponovno zmagali naraščajnici in naraščajnice iz Novega mesta (Stepišnik 34.83 in Martin Anda 26.77).

Waterpolo propagandna tekma je ostala neodločena po precej burni igri. — med Ljubljano in Celjem.

Kralj Edvard v Splitu in na Korčuli

Po obisku v Trogiru in Splitu je angleški kralj prišel včeraj na Korčulo

Split, 16. avgusta. d. Kakor je bilo že javljeno, je angleški kralj Edvard v petek ob 13.30 prispel na svoji jahti »Nahline« v trogirsko luko. Jahta je prispela s severa mimo otoka Drvenika ter se zasedla v zalivu Saldanu. Do 17. kralj Edvard ni odšel s svoje ladje, ob 17.45 pa je odplul z motornim čolnom proti Trogiru. Množica, ki se je zbrala na obali ob Trogiru, ga je živahno pozdravljala. Kralj je odšel skozi špalir prebivalstva po ozkih ulicah Trogira, ker se je ustavil v več trgovinah z opankami ter vprašal tudi za ceno. Medtem so pričeli prihajati v Trogir množični avtobusi iz Splita, s katerimi so prispeli razni tujci turistje, ko so zvedeli, da se je kraljeva jahta usidrala v bližini Trogira. Prav tako je prihitelo iz Splita tudi veliko število domačinov.

Kralj Edvard je odšel po stranskih ulicah proti obali, kjer ga je pričakoval motorni čoln. Pri tej priliki je šel skozi najsiromašnejši del Trogira, kjer žive po večini siromašni ribiči in vinogradniki. Tu se je zanimal za življenje prebivalcev in za vse, kar je videl. Na vogalu siromašne vinogradiške hiše je videl viseti očijno vežo. Takoj je vprašal, kaj pomeni, in trogirski vodnik Ante Stanković mu je poasnil, da je vejica znak, da prodaja vinogradnik vino v svoji hiši. Kralj je vprašal za ceno vina in tudi, ali je dobro. G. Stanković je angleškemu vladarju takoj omenil znano latinsko prislovico »Bonum vinum tragarianum«, nato pa še pripomnil, da so trogirski vina tako dobro, da sploh nihče ne rabi aspirinov, temveč se sploh vsi zdravijo z vinom. Kralj se je zasmjal ter nadaljeval nato pot proti obali. G. Stankoviću je dejal, da bi si rad ogledal Trogir natančneje, vendar pa brez tojke množice in ovacij, ni pa povedal, da se bo ponovno vrnil.

S čolnom se je kralj odpeljal proti jugu pod trogirskim mestom, nato pa se vrnil na jahto.

V splitski luki

Včeraj ob 10. dopoldne je kraljeva jahta »Nahline« priplula z obema rušilcema »Grafton« in »Glooworn« v splitsko luko. Jahta se je zasedla v bližini kopališča Bačvic, rušilca pa nekoliko dalje od nje, pri lukobranu in vходу v splitsko luko. Na obali v Splitu se je pričela zbirati velika množica ljudi, ki je z nestrpnostjo pričakovala, da bi pozdravila angleškega kralja.

Ob 11.30 dopoldne je poveljnik rušilca »Grafton« kapitan Fert uradno obiskal bana primorske banovine dr. Jablanovića, podpredsednika občine Ivanjševića, poveljnika mesta generala Bajačića in upravnika hidrografskega urada vojne mornarice kapetana bojnega broda Kusterja. Ban dr. Jablanović je komandantu Fertu izrazil tradicionalna prijateljska čustva jugoslovenskega primorskega prebivalstva do velikega angleškega naroda, kakor tudi radost zaradi prisotnosti vladarja Velike Britanije v jugoslovenskih vodah. Prav tako je podpredsednik občine Ivanjšević izrazil komandantu Fertu dobrodoščilo v imenu mesta Splita ter ga naprosil, naj sporoči Nj. Vel. kralju Velike Britanije čustva gbočnega spoštovanja in hvalečnosti splitskega prebivalstva. G. Fert se je prisrčno zahvalil za sprejem ter se je po razgovoru z zastopniki naših oblasti vrnil na svoj rušilec.

Ob 13. ko se je množica po večini že razšla in ko je na obali ostalo samo še nekoliko ljudi, se je nenadoma pojavil pri lukobranu ob vходу v splitsko luko luskuzni motorni čoln, na katerem se je nahajal kralj Edvard s svojim spremstvom. Kralj je imel v rokah fotografski aparat in daljnogled, s katerim si je ogledoval Split, ne da bi stopil na obalo. Ogledal si je vso luko počasi od lukobrana, zatem Wilsonova obalo, pristanišči Sv.

Duje in Majorja Stojana, nato pa se peljal mimo Strossmayerjeve obale, poleg banske uprave in dalje v staro splitsko luko, kjer so mnogostevilne jadrnice, na katerih prodajajo vino in sadje. Motorni čoln je plul zelo počasi ter si je kralj z velikim zanimanjem ogledoval Dioklecijanovo palačo in splitsko obalo s palmami. Nato je krenil proti domu »Gusarja« in zalivu Matejuška, kjer se nahajajo jadrnice, na katerih prodajajo drva. Ko si je kralj vse to ogledal, je odplul s čolnom proti zapadni obali in Sustjepanu, zatem pa se je vrnil proti sredini luke in nato nazaj k jahti.

Vest o kraljevem sprejemu po splitski luki se je razširila z veliko brzino po Splitu. Ljudje so hiteli od vseh strani na obalo, da bi videli kralja, ki pa se je medtem že vrnil na jahto. Med svojim sprejemom kralj ni fotografiral samo Splita, temveč tudi mnoge podrobnosti v luki.

Ko se je kralj vrnil na svojo jahto ob 14.30 so jahta »Nahline« in rušilca »Grafton« in »Glooworn« dvignili sidra ter odpluli počasi proti Splitskim vratom med otokoma Solito in Bračcom. Zatem je jahta krenila v kanal med otokoma Bračcom in Hvarom ter se usmerila proti jugu.

S prihodom kraljevske jahte v Split so prispeli semkaj tudi množični naši in tuji novinarji. Split je zaradi tega postal eredišče vseh dogodkov. V Split prihajajo vedno nove skupine angleških turistov, kakor tudi mnogi drugi tujci, tako da so vsi hoteli prenapolnjeni. Mnogo zanimanja je zbudil tudi angleški vojni minister Duff Cooper, ki je prispel včeraj zjutraj v Dalmacijo v spremstvu svoje soproge, daljne sorodnice kralja Edvarda.

Na Korčuli

Split, 16. avgusta. o. Danes ob 11.30 se je pojavila jahta »Nahline« pred Lombaro na Korčuli, kjer se je vsidrala 60 m daleč od kopnega v spremstvu obeh rušilcev »Grafton« in »Glooworn«. Čim so jo ljudje opazili, so se zbrali v veliki množici na obali, kjer so pričeli prirejati navdušene ovacije angleškemu kralju, dočim je kmečka godba na njegovo veliko presenečenje zaigrala angleško himno. Kralj se je zahvaljeval z mahanjem roke. Zatem se je kralj v »v« Jaliču izkrcal.

Kmetje so potagoma tudi semkaj prišli ter se je kralj z njimi kakor tudi z ribiči razgovarjal dalje časa. Med tem se je mesto Korčula v pričakovanju kralja vse okrasilo z jugoslovenskimi in angleškimi zastavami. Preden je prispel kralj v mesto, je priplula v luko jahta »Anne Mary«, na kateri se je nahajal lord Dudley, kraljev prijatelj, kar je vedno znak, da bo prišel za njim kralj sam. Zares se je ob 17. pripeljal kralj z motornim čolnom iz Lombarde v Korčulo. Sprejelo ga je vse prebivalstvo mesta, kakor tudi seljaki in ribiči iz okolice z velikimi navdušenimi ovacijami. Kralja sta pozdravila pred sokolskim domom predsednik občine dr. Jure Arnerič in sreski načelnik. V kraljevem spremstvu je bil tudi angleški vojni minister Duff Cooper. Prebivalstvo je vzdrževalo vzoren red, tako da se je kralj mogel povsem neovirano sprehajati po ulicah. Odšel je tudi v cerkev sv. Marka, ki si jo je z velikim zanimanjem ogledal. Kralj Edvard je izjavil, da je Korčula poleg Trogira eno izmed najlepših mest, kar jih je doslej videl na dalmatinski obali. Zatem je vstopil v motorni čoln s katerim je odplul mimo posameznih ribičkih naselij ter se vrnil na jahto »Nahline«. Za zvečer so pričakovali, da bo ponovno prispel v Korčulo ter prisostvoval tradicionalni narodni igri Morččki.

Množica na glavnem trgu je medtem še bolj narasla. Vsi so pričakovali, da se bo kralj vrnil skozi glavna vrata, skozi katera je vstopil v cerkev. Njihovo pričakovanje pa je bilo zaman.

Črna kronika dveh praznikov

Ljubljana, 15. avgusta.
Za nami sta dva lepa solčna praznika. Solnce je bilo dovolj, da so se ga naužili izletniki in kopalci. Vlaki so bili polni. Ljubljancem so hiteli na deželo, planine so bile obljudene, kakor letos malokdaj. A tudi na morje so jo ubrali nekateri. Trupe pa so se zlasti zgrinjale v Stično k velikim proslavi osemstoletnice ondotnega samostana.

V Ljubljani sami ni bilo prireditev, pač pa v okolici. Z današnjo nedeljo sta bili zaključeni pomembni obrtniški razstavi v St. Vidu in v Škofji Loki. ki sta — s kamniško vred — lepo učvrstili sloves gorenjskega obrtniškega dela in sodobnega prizadevanja.

okolj in si ustvarja z žuljavimi rokami, pridnostjo in korajžno podjetnostjo dobro bodočnost. Pet klavir poje od zore do mraka in to lepo kovaško pesem spremlja neugnani fužinski »norec«.
Malodušnosti ni pri škofjeloških obrtnikih, vidimo le vedre obraze, ker zaupajo

delu svojih rok in spominu svojih prednikov, ki so si tudi ustvarili z delom »zlato podlago« — kakor se je glasilo svoječasi rokodelski izrek.

Z obrtno razstavo je Škofja Loka mnogo pridobila in marsikdo bo postal njen stalen gost. Če bi bila ohranjena še znamenita Strahova zbirka in bi bila izpremenjena v škofjeloški muzej, bi bila Škofja Loka za tuje in domačine stalno privlačna.

Oba praznika je imela Škofja Loka precej obiskov. Pa je tudi bila vsa v zastavah in možnarji so doneli v pozdrav novemu sreskemu načelniku g. Kaku. Najvišja počastitev obrtne razstave z obiskom kraljevice, in to ravno ob pričetku nove sreske oblasti — to pomeni mnogo in daje kar najlepše izgleda bodočnosti mesta in prostiranja loškega okraja.

Jasno je, da se mora vprašanje krvodajalcev rešiti pravilno, kakor je potrebno. Zakaj, čeprav oni trgujejo s svojo krvjo kakor z navadnim trgovskim blagom, so vendar bolnikom potrebni ravnilno kakor zdravniki in brez njih bi mnogi, ki so danes živi in zdravi, že davno ležali pod rušo. Ni hude tu danes brez najhujše etiske dovolj, da mu vzamejo samo gram krvi. Oni pa dovoljujejo, da se jim kri pretaka v tesla neznanih ljudi in s tem rešujejo človeška življenja. Zaradi tega je treba s temi ljudmi računati in rešiti njih vprašanje tako, da ne bo krivice in da tudi zdravniki ne bodo imeli zadreg.

Problem beograjskih krvodajalcev se že rešuje. Upravnik državne bolnišnice je namreč izjavil, da bo ustanovljen poseben odsek za transfuzijo krvi. V tem odseku bo urejen za krvodajalce poseben oddelek in tam bodo imeli zavetje, hrano in dobro nego po vsaki transfuziji.

Žrtve nesreč in pobojev

Bolnišnica je sprejela izredno mnogo poškodovancev

Zal pa oba praznika nista minila brez nekaterih žalostnih dogodkov. Ze na praznik v soboto je tovorni vlak št. 652 - II. ki je vozil iz Zagreba v Postojno, podrl ob 11.25 med postajama Lazami in Zalogom neznan žensko, staro približno 60 let. Ženica je šla ob progi levo proti Zalogu. pa je bila menda gluha ali pa je preslišala šum in živžg vlaka, ki se ji je približal za hrbtom. Stroj je vrgel žensko ob škarpo, od koder je padla v jarek in je tam obležala nezavestna, s hudimi poškodbami na glavi. Vlak se je ustavil in je ranjenko odpeljal do Device Marije v Polju, kjer je železniški zdravnik dr. Gregorij nudi prvo pomoč in je ženo obvezal, nakar je bila prepeljana v ljubljansko bolnišnico. Tu se tudi danes še ni prav nič zavedala.

Neznana sirota je danes ob 15. v bolnici izdihnila. Bolnica ni mogla o njej dobiti nikakih podatkov. Svoji, ki jo pogrešajo, naj to nemudno sporoče upravi bolnice.

Bilo je več pretepev s krvavimi žrtvami. V Zapužah sta bila napadena mizarski mojster Alojz Berlič in njegov sin Lojze.

Policija je o tem napadu ugotovila, da je Berliča in njegovega sina, ki sta bila namenjena proti Zg. Šiški napadel neki gostilničar. Po čudnem naključju je oče ranjen na levi nogi in desni roki, sin pa na desni nogi in levi roki.

V Gmeljnih jo je pa na gasilski veselici izkupil pečarski pomočnik France Inglič, doma iz Smartna pod Šmarno goro. Nekdo ga je tako silovito sunil v želodec, da je Inglič padel nezavestno po tleh in so ga morali reševalci prepeljati v ljubljansko bolnišnico, kjer je njegovo stanje še vedno resno.

Bridko je izkusil prijateljstvo 22letni mlade Janez Sušnik z Zage v občini Strahovici. Sinoči je nekaj popil, pa se je sredi popivanja vnel prepil in so divjaki pla-

nili po Sušniku. Najbolj so ga obdelali po glavi. Čeljust ima zlomljeno, pa hude poškodbe po životu. O vseh pretepih so bili seveda obveščeni tudi orožniki, ki bodo poskrbeli, da dobijo junaki kola in noža primerno diplomo pri okrožnem sodišču v Ljubljani.

Lista poškodovancev pa s tem še ni izčrpana. Blaž Dolenc, star 36 let, mlinar z Viča, je na praznik zvečer sedel v neki viški gostilni. Ko so se fantje stegli je hotel miroljubni Blaž miriti, pa ga je nekdo močno udaril z nožem nad levo oko. — Posebno hudo je nadalje prizadel Alojz Povhe, mizarski pomočnik iz Tomačevega. Ponoči so ga napadli fantje pred cerkvijo in so ga silno hudo oklali po glavi, trebuhu in vohče po vsem životu. Verjetno bo ostal pri življenju, vsekakor pa so njegove poškodbe nevarne. Z njim je bil tudi hlapec Jože Mavčič, ki se je bolj odrezal. Razmacerili so mu levo oko, vendar pa so mu jo v bolnišnici tako povežali, da je že lahko odšel domov.

Najhujše pa se je prepovedan lov maščeval nekemu Francecu Kokalju iz Studa pri Domžalah. France se je v ranem nedeljskem jutru podal proti Kamniški Bistrici, da bi z dinamitom pobijal in plenil zarod lepih postrvi. Po usodnem naključju mu je dinamitna patrona eksplodirala in posledice so bile hude. France Kokalj je sicer ostal živ, toda patrona mu je potrgala prste na obeh rokah, da bo težko še opravljal kakšno delo. Tudi po tega ranjenca so bili poklicani ljubljanski reševalci in ga jadrno prepeljali v bolnico.

V bolnici so Franca Kokalja še natančneje ogledali ni ugotovili, da ima hude poškodbe tudi po trebuhu in po nogah, raztrgane dlani, prste pa popolnoma odtrgane na levi, a tudi na desni mu ne bodo več služili.

Tragična smrt v lovišču

V Homcu so večeraj popoldne pokopali gospo Souvanov

Ljubljana, 16. avgusta.
Za praznik okoli polseste ure je ljubljanski odvetnik g. dr. Ivo Benkovič z nekaterimi prijatelji v svojem lovišču na področju kamniške občine slišal, kako je v neveliki oddaljenosti iznenada odjeknil zamolkel, kratek strel. Kot strokovnjak je takoj vedel, da strel ni bil oddan iz lovske puške, in se je s prijatelji še pomenkoval, kje in s kakšnim orožjem naj bi bil oddan, pozneje pa so na dogodek pozabili. Bilo jim je le jasno, da strel ni bil oddan v lovišču g. dr. Benkoviča, temveč v sosednjem lovišču gradu Volčjega potoka, ki je last ugodne ljubljanske dame gospe Helene Souvanove.

Nekaj ur pozneje je družba ljubljanskih lovcov izvedela, da so v gozdu, ki je last graščine Volčji potok, našli na tleh mrtvo gospo Heleno, soprogo veletrgovca g. Leona Souvana. Pokojnica, ki je imela komaj 52 let, je bila iz znane rodbine Spenerjeve

na Moravskem in je bila tako v Ljubljani kakor v Kamniku in okolici splošno priljubljena. Uživala je telik ugled kot izredno izobražena in taktična dama. V zadnjih letih je trpela zaradi živčne bolezni in je še nedavno iskala leka v inozemstvu. Zal so bili uspehi zdravljenja pri precej dolgo trajajoči bolezni neznani.

O nenadni tragični smrti ugledne ljubljanske dame je že večeraj poročal radio, ker zaradi praznika in nedelje časopisje ni izšlo. Plemenito pokojnico so pokopali danes, v nedeljo popoldne na pokopališču v Homcu pri Kamniku. Pogreba se je udeležilo mnogo ljudi, da je udeležba res najčastnejše potrdila priljubljenost in spoštovanje, ki ga je uživala pokojnica pri vseh znanih. Zapuščena soproga in tri otroke: gospe Elzi, poročeno z inž. Rudežem, Leona in Ferija. Bridko prizadeti rodbini naše iskreno sožalje. Ljubljancem bodo pokojnico ohranili v najlepšem spominu!

Škofja Loka je lahko zadovoljna

Ob zaključku razstave in pričetku sreza

Škofja Loka, 16. avgusta
Prva škofjeloška obrtno-industrijska razstava je danes zaključila svojo šestdesetdnežno razstavno dobo z velikimi uspehi, ne glede na kritične čase, stagnacije itd. Škofjeloško obrtništvo ima svojo zgodovinsko, staro tradicijo, kakor mogoče malokatero mesto v Jugoslaviji. Od tudi vsa vna, s katero so se lotili razstave in jo tudi uspešno zaključili.

Posebno slovesen je bil konec, ki mu je bil krona obisk Nj. Veličanstva kraljice Marije in pa proglasitev samostojnosti škofjeloškega sreza. Naše čipke so bile deležne posebne pozornosti Njenega Veličanstva kraljice Marije, ki se je pomudila pri reprezentativnih omarah Državnega osrednjega zavoda za žensko domačo obrt in Ljubljane, ki je res okusno in elegantno razstavil izdelke podrejenih mu činkarskih šol iz Železnikov in Žirov Res prekrasni in precizni izdelki dovolj zgornjo pričajo o potrebi in izvirnosti teh čipkarskih šol, ki so vzgojile nekatera dekleta v cele umetnice. Zato ni čudno, da vzbujata ravno ta dela največjo pozornost ženskega sveta. Mnogo luksuznih avtomobilov je zato zdrčalo do Železnikov in Žirov, ker bi pač vsakdo najraje dobil izdelke iz prve roke. Nekaterim se je to posrečilo, drugim spet ne in več tuseve je šlo zato v Ljubljano naročat najfinišne činke.

»Cehovska soba« je bila predmet splošnega zanimanja, ker hrani več sto let stare originalne zgodovinske listine in razne privilegije, ki jih je dobil ta ali oni čeh svoj čas v Škofji Loki. V zbirki je med drugim krasno miniaturno delo Matevža Langusa: je v zasebni lasti g. Račiča iz Ljubljane, ki je posodil prvotno lepo sliko za javno razstavo in prav tako nekaj originalnih slik na steklu od edino znane ljudske slikarice Podnartovčeve Mieke iz Selc. Slike so že zato zanimive, ker so vse osebe napravnjene v gorenjskih narodnih nošah. Dalje so bile tam razstavljene zelo slikovi

te vezene in izdelki že izumirnih obrtov. To so priprave za tiskanje platna itd. Na hodniku pa je hotel tkati zadnji tkalec na počasne lesene statve domače brisače in je našel vedno dovolj občudovalcev in med temi tudi mnogo naročnikov. Prav tako so izvrstni mizarski izdelki, med katerimi je vzbudila mnogo pozornosti kmečka soba. Škofja Loka ima tudi zelo spretno torbarje. Krojači konkurirajo s solidnim ročnim delom tovarniškim izdelkom in drži jo korak z modo. Prav tako je znana Škofja Loka po svojih dobrih šiviljah. Skoraj neopažena je ostala nadarjena kiparica Pintarjeva Marica iz Grenca, ki je razstavila la razne kipe, originalna dela. Pozornost je vzbudil zlasti sejalce, ki bi spadal na marsikateri vrt namesto neokusnih nemških valčkov, ki jih uvažamo iz inozemstva. Na vsakem koraku smo srečali tako dobre izdelke, da je vsak izgovor jalov, da je potreben uvoz iz inozemstva. Podjetnost naših mladih obrtnikov je občudovanja vredna. Tako razposilja 27-letni kovaški mojster iz Hotovelj svoje izvrstne sekire, plamkače, mesarice, kosirje in drugo daleč

Katastrofa v Vojniku

inž. Cimbura iz Prage mrtev, šest oseb ranjenih, avto je zgorel

Celje, 16. avgusta.
Danes okrog pol 10. dopoldne je peljal znani celjski avtoizvozeček g. Ignac Toplak s svojo šestdesetno limuzino štiri Celjane na Dobrno. Ko je privozil do nevarnega ovinka na državni cesti pri Brezovnikovi trgovini in Vojniku, je pribrzel z nasprotni strani po levi strani ceste češkoslovaški sportni avtomobil, ki ga je šofiral lastnik avtomobila 33-letni inž. Oldřih Cimbura iz Mělnika pri Pragi, poleg njega pa je sedel 27-letni državni uradnik Pravoslav Kautsky iz Prage. Inž. Cimbura in Kautsky sta bila namenjena v Dubrovnik na počitnice. Ker je vozil češkoslovaški avtomobil po levi strani ceste, je bil karambol na ovinku neizogiben. Vozila sta trčeli z veliko silo drugo v drugo. Pri tem se je češkoslovaški avtomobil razbil, sprednji del avtomobila g. Toplaka pa se je zmečkal in močno pokvaril. Pri karambolu je inž. Cimbura počila lobanja, dobil

pa je tudi hude notranje poškodbe. Njegov spremeljevalec Kautsky je dobil lahke pretres možganov, dve rani na bradi in raztrganino na desni roki. Toplak pa ima večje rane na bradi, desni roki in levi nogi ter zlomljeno prsno kost. Vsi štirje potniki, ki so se vozili v Toplakovi limuzini so dobili lažje poškodbe. Tem štirim je nudil vojniški zdravnik g. dr. Mikuš prvo pomoč, nakar so bili posani v domačo oskrbo. Kmalu po karambolu se je češkoslovaški sportni avtomobil vnel in je zgorel.

O nesreči je bila takoj obveščena reševalna postaja in Celju. Reševalni avtomobil je odbrzel na kraj nesreče ter prepeljal inž. Cimbura, Kautskega in Toplaka v celjsko bolnišnico. Inž. Cimbura pa je med prevozom izdihnil. Njegovo truplo so položili v mrtvašnico celjske bolnišnice. Toplaku in Kautskemu so nudili v bolnišnici takoj vso zdravniško pomoč. Njuno stanje k sreči ni nevarno.

Pod plazom kamenja

Pod Skuto je zgrmel plaz na planinca Mölzerja iz Sinče vasi — Reševanje je trajalo vso noč

Celje, 16. avgusta.
O praznikih je obiskalo Savinjske planine izredno mnogo planincev. Med drugimi so krenili 19-letni Ulrik Mölzer iz Sinčevasi na Koroškem in trije njegovi tovariši iz Sinčevasi večeraj popoldne s Skute proti Okrešlju in Logarski dolini. Ko so bili pod Skuto, je stopil Mölzer pit vodo k potočku, ki tam izvira. Bilo je ob 18. Nenadno se je nad njim utrgal plaz kamenja in zgrmel nanj. Mölzer je dobil težke poškodbe na glavi in hude notranje poškodbe ter je obležal v globoki nezavesti.

Planinci so o nesreči obvestili reševalno postajo SPD v Celju. Ze okrog 22. je krenila pod Skuto celjska reševalna ekspedicija, ki so jo vodili gg. Hvastaja iz Ljubljane, ki se je slučajno mudil na

Kamniškem sedlu, oskrbnik Jaka Robnik z Okrešlja in Cokan iz Celja. Ekspedicija je potrebovala vso noč, da je po velikih naporah in nevarnostih spravila ponesrečenega Mölzerja skozi močno zasneženi Turški žleb in čez Okrešelj v Logarsko dolino, odkoder je Logarjev avtomobil danes opoldne prepeljal ponesrečenca v celjsko bolnišnico. Mölzerjeve poškodbe so sicer težke, upajo pa, da bo okreval. Dva njegova tovariša sta se vrnila čez Savinjsko sedlo v Sinčevasi, kjer sta obvestila Mölzerjeve tovariše o nesreči, tretji tovariš pa je spremljal Mölzerja v celjsko bolnišnico in se je popoldne vrnil s savinjskim vlakom domov. V Celju je uredil vse formalnosti znani alpinist g. Andrijo Kopinšek, ki je načelnik reševalne postaje SPD v Celju.

Granate so izkopal

Nevarni spomini iz vojne — 52 ročnih granat

Lesc, 16. avgusta
Posestnikov sin, ključavničar Janez Justin je pri domačem skednju izravnaval zemljo. Krepko je udarjal s krampom, ko se mu prikolotali pod noge nekaj okroglega. Kopač, ki mu niti od daleč ni bilo v mislih, da ima pred seboj zarjavelo ročno granato, je mirno kopal dalje, ko se mu po par udarcih in odkopavanju zemlje izluščijo vedno novi kosi železja, Justin je zdaj seveda za izkopavanje postal pozoren in kaj zelo se je prestrašil, ko je spoznal, da je najhja nevarna. Z večjo previdnostjo je kopal dalje in vedno znova so prihajale na dan granate, tako da jih je imel zbranih slednjic nič manj ko 52.

Ročne granate so zložili previdno na kup in ga potem, ko so bili o nevarni najdbi obveščeni tudi leški orožniki, zastražili, da ne nastane nesreča.

Granate imajo velikost koruznega storža. Železje je močno nasekano, par jih je tudi običaste zunanosti. Leta so jih seveda močno zdelala in so bile zelo zarjavele in zamazane od blata in peska. Zdaj

so jih očistili ter čakajo na nadaljnjo uso-

Kdo je granate v Lescah zagrebel, se točno ne ve. Nekateri trdijo, da Nemci iz rajha, drugi pa pravijo, da so jih zakopali (našli so jih nad en meter globoko) Madžari ob svojem odhodu iz Lesc. Vsekakor so ravnali vojak iz zelo preudarno, ker so položili granate v zemljo na kraju, kjer bi nihče ne mogel pričakovati, da se bodo kdaj našle. Saj bi lahko orali nad zemljo, pa bi ne našli nanje.

Janez Justin, ki je imel gotovo veliko srečo, da mu nobena granata pri kopanju ni eksplodirala, je menjal, da so jih položili v zemljo kakor tri ali štiri zaboje, da jih bodo še kdaj našli, kajti na nekem mestu je zemlja sumljivo črnkasta. V koliko so domneve upravičene, bo dogodno te dni. Čim se je razvedelo o izkopanih, so vrli ljudje z vseh strani, pristopili pa so tudi zastopniki oblasti. O izkopanih granatah je bilo obveščeno tudi vojaško poveljstvo. Nezsrečljeno najhše nevarnih granat bodo povsem očistili, munjicijo pa razstrelili.

Trgovsko blago v žilah

V Beogradu bodo krvodajalci v bolnišnici oskrbljeni

O krvodajalcih — o ljudeh, ki prodajajo svojo kri, smo že večkrat pisali. Okrog vsake bolnišnice se je že ustvaril kader krvodajalcev, ki tvorijo tako rekoč novo poklic, a tokrat ni govora o krvodajalcih v Ljubljani, nego o njihovih tovariših iz Beograda, katerim je danes »Politik« posvetila dolg članek. Ta članek navaja, da je v Beogradu kakih 150 ljudi, ki prodajajo svojo kri. Plača je tam — 1 gram krvi 1 dinar. Za eno transfuzijo dobi tam krvodajalec 500 Din. Tudi z beograjskimi krvodajalci je približno tako kakor v drugih mestih. Zbirajo se okrog bolnišnice ter moledujejo zdravnike, da bi lahko prodali svojo kri. Pošali so profesija, ki pa je v zadnjih časih, kakor vse druge, občutila konkurenčno borbo. Beograjski krvodajalci se namreč pritožujejo, da jih hudo izkoriščajo strežniki v bolnišnicah in da jim delajo tudi konkurenco, ker sami prodajajo, seveda za boljše plačo, kri, kadar leži na operacijski mizi kak premožen bolnik, ki ne bo plačal samo po tarifi, marveč bo človeku, ki mu je s krvjo rešil življenje, še rad dodal nekaj stotakov.

»Politik« navaja primer krvodajalca Borivoja Milčevića, ki je dal svojo kri v teku enega leta že za 35 transfuzij. Nekajkrat je dal po 200, po 500, a tudi po 1000 gramov krvi. Od 35 bolnikov, ki jim je s svojo krvjo pomagal, sta samo dva umrla. Točno 33 živ.

ljenj so rešili zdravniki in njegova kri. Kakor on trdi, je pretičil v žile bolnikov kakih 22 litrov krvi. Oni dan je ta moč uredništvo »Politik« poslal naslednje pismo: »Jaz, Borivoje Milčević iz vasi Rušnja sem prišel leta 1935 v Beograd, da bi si poiskal kak zaslužek, ker imam le malo zemlje, a nočem rediti poleg sebe, ženo, mater in pet za delo nesposobnih bratov in sester. Taval sem po Beogradu brez posla, naposled pa sem zvedel, da lahko prodam tlačo, ki ga imam v svojih žilah. V stiski mi je bilo tudi do dobrodošlo in s kakimi 150 tovariši sem se znašel pred vhodom državne bolnišnice. Tam smo čakali in se globoko klanjali doktorjem in bolničarjem. Z doktorji še gre, z bolničarji pa je vedno težje. Bolničarji imajo plačo, stanovanje in hrano, zdaj pa nam delajo konkurenco, če je potrebna kri za kakega bogatega bolnika in samo takrat, kadar je na vretti kak revež, nas pustijo v bolnišnico, da prodamo svojo kri, a moramo od tega še nekaj plačati bolničarju, ker nas je pustil v bolnišnici.«

Navedel je primere, kako je moral dajati nekaterim bolničarjem za vslopinno v bolnišnico po 5 bank (kovačice) in po zavojček »Dravec« ali »Zetec«.

Navedbam Borivoja in drugih dajalcev krvi je »Politik« dostavila to-le, kar velja za problem krvodajalcev v vsej državi:

Premestitve v carinski službi

Beograd, 16. avgusta. AA. V imenu Nj. Vel. kralja in z ukazom kr. namestnikov so premešeni: h glavni carinarnici v Zagrebu kontrolorji Josip Košir iz Ljubljane, Viljem Jakovčič z Raketa, Anton Kružič in Adolf Ponikvar s Sušaka ter Srečko Luštrek iz Skoplja, dalje Josip Randić iz Gornje Radgone, Stevan Zivković iz Maribora ter Z. Medanić iz Dravograda-Meže; h glavni carinarnici v Ljubljani kontrolorja Ivan Tevž iz Koprivnice in Gabrijel Novak iz Zagreba. H glavni carinarnici v Mariboru kontrolorji Derviš Kahvedžić, Pavle Slovčić iz Dravograda-Meže Ivan Jandrič iz Metkovića in Andrej Vidović iz Debra. H glavni carinarnici v Splitu kontrolorja Josip Jambreč iz Makarske in Stanko Rudež iz Zemunika. H centralni carinski blagajni v Splitu kontrolor Stojan Baltić iz Sibenika; h glavni carinarnici v Subotici višji kontrolor Otmar Pavlinić, h carinarnici v Biogradu na moru za upravnika Franjo Brumen s Sušaka, h carinarnici v Veliki Kikindi pa kontrolor Ljudevit Skvarča, h carinarnici v Koprivnici kontrolor Stanko Cvjetič in Drago Banić iz Maribora, h carinarnici v Gornji Radgoni pa kontrolor Ivan Randić iz Splita. H carinarnici v Dravogradu-Meži kontrolor Dujo Kovačević iz Maribora, v Djevdjelju Franjo Urbas iz Zagreba, v Kotoribo kontrolor Miodrag Petković iz Bezlana, na Jesenicah kontrolor Todor Zivković iz Beograda in Stevan Radosavljević iz Maribora v Metković kontrolor Muhamed Gjurjić z Jesenic, v Preko pa kontrolor Ljubomir Gjukanović iz Ljubljane, na Rakek kontrolor Dragomir Jovanović iz Novega Sada, v Hercegovini pa kontrolor Ivan Pečar iz Splita. H glavni carinarnici v Dubrovniku je premeščen pomožni carinik Franjo Govedić iz Podgorice, v Zagrebu carinik Stanko Zorec iz Dravograda-Meže in Lavoslav Strekelj iz Zamera, h glavni carinarnici v Ljubljani carinik Miloš Andjelović iz Beograda, v Maribor pa carinika Oskar Kolar iz Zemunika in Stjepan Galas z Jesenic. V Dravograd-Meže je premeščen pomožni carinik Dušan Jehić iz Bezlana, na Jesenicah pa carinik Julij Tot iz Velike Kikinde. V Kotoribo gre carinik Adolf Mataušek iz Zagreba, na Rakek pa carinik Milan Domnitić iz Beograda in v Obrovac za upravnika carinik Alojz Belingar iz Sarajeva.

Prva obletnica smrti bivšega češkega glavarja Frana Sukljeja bo jutri, v torek, Maša zadržnica se bo darovala jutri ob 8. uri glavnemu ožarju v franciškanški cerkvi.

Iz akvaristove torbe

Cyprinus carpio in akvariju.
V starodavnih časih, tedaj je lušno bloč, začenja stara narodna pesem, povečujoč življenje v preteklih časih, ko še ni stroj nadoknadil delavcev, ko je bila obljudenost še redkejša in ljudje skromnejši. Se lepše je moralo biti v pradavnih časih pri Grkih, ko so tudi nevidni tožički ozirjali naš zemeljski raj. Ljubke Najade so se skrivale po moravi studencev, spretno Driade na drevo, v senčnih gozdovih so se potikali zlobni Favnj, Tritoni in Nereide so plivali po morjih, Irida pa se je s svojo mavricasto vlečko povzpela iz voda v visavo, tvoreč s njo božanski most na nebu, vse je bilo živo brez bojazni je vse živele in umiralo, kajti tedajni bogovi so bili prizanesljivi in po našem, gotovo prenesnem pojmovanju, so bili sami mali grešniki ter se niso odrekli nobenemu veselju. Kakor še dandanes je tudi tedaj kraljevala Afrodita nad človeškim rodovi in vseni živimi bitji s svojim zvestim pomožcem Erosom ter skrbel, da ne izumre, kar je priroda ustvarila iz mrtve gmole.

Nas akvariste spominja na to preteklo in tako prijazno dobo skromna, a na miž zelo čislana riba krap in to s svojim latinskim imenom Cyprinus carpio. Na otoku Kipru (Cypros) ob južni obali Male Azije se: Grki zgradili Afroditi dočevjen hram in ji posvetili krapa kot najplodnejšo žival, kajti odrasla krapica zagotovi obstoj svoji vrsti s 100.000 ikrami. V tedajnih časih namreč niso poznali plodovitejših živali, kakor so n. pr. ikrične jezulji, ki imajo celo milijon iker. Krapa ujamemo redkeje v prostih vodah, če si pa ogledamo jezere na Opearski cesti ali pa jezera g. Palmeta kraj Iga in v prijazni dolini Dragi, kjer krasijo gladno nufne sloječih voda. snežnobeli lokvanji (Nymphae alba), vidimo orjaške krape, ki pasejo tik pod gladino, glasno cmokaje, hrbti jim pa nole iz vode. Dolinca Draga je tudi geološko zelo zanimiva, ker so zastopani v njej proizvodi paleozoika s karbonom in mezozoika z welfenskim skladi in šlernskim dolomitom. Tiha, le tu in tam od vetrice zakodrana gladina jezera in božji mir te doline sta najplodnejša zdravilna za žive. Pri Igu je tudi banovinski ribnjak, obljuden z majhnimi krapci. Za akvarije so primerni le majhni, ne čez leto stari krapci in že tem je treba poseti dno s kamenčki, ker imajo to grobo navado, da zajemajo s svojimi velikimi ustnicami kar cele kupčke blata in mivke, pretresujo jih po hrani. Sicer so pa lepe ribice z rahlo medenastim bleškom, majhnimi brčicami in lepo dolgo hrbtno plavuljo. Ker se hranijo tudi z rastlinsko hrano, jim je treba nuditi nekastih alg, sicer se lotijo nežnejših rastlin. Često vidimo tudi krape brez ali z majhnim številom lusk, tudi oblika ni vedno ista, kar pa ne sme motiti, kajti vsi pripadajo vrsti Cyprinus carpio, ki je posvečena boginji ljubezni. O. S.

XI. OLIMPIADA - BERLIN 1936

Olimpijski ogenj so ugasnili

V soboto so se še ves dan vršila plavalna tekmovanja, waterpolo in nogomet - Italija olimpijski prvak v nogometu, Madžarska v waterpolu

Berlin, 16. avgusta.

V soboto je bila prav za prav olimpijska zaključna. Ta dan so bile oddane zadnje olimpijske kolajne. Glavni spored je bil v plavalnem stadionu.

Malo pregleda

Na olimpijadi je tekmovalo 52 narodov, od teh je dobilo zlato srebrno ali bronasto kolajno 29, vsi ostali so pa bili nenaagrajeni. Med prvimi je tudi Jugoslavija, ki ji je Sokol Štukelj prabil srebrno kolajno. V celokupni klasifikaciji je bila najuspešnejša Nemčija, ki si je prabil prvo mesto pred Ameriko. Sistematično, triletno delo je rodilo uspeh. Zlasti je presenetil uspeh Nemcev v veslanju, ki je se-le povzročil, da je Nemčija potisnila Ameriko na drugo mesto. Od sedmih disciplin je namreč Nemčija dobila v štiri s krmarjem, dvojici brez krmarja, enojki, dvojici s krmarjem in štiri brez krmarja zlato kolajno, v double scoulu srebrno, v osmercu pa bronasto. V lahki atletiki je Amerika še vedno neprekosljiva, za kar se mora največ zahvaliti svojim črnim reprezentantom. V plavanju Japonci niso izpolnili pričakovanj. V treningu so dosegli rezultate, ki so jih pred vsemi stavili na prvo mesto, podobno pa je, da so se na treningu preveč izčrpali in so nato v borbi za olimpijske lovorike dosegli vsi njihovi reprezentanti znatno slabše rezultate. Nemčija in Amerika sta predstavljal na XI. olimpijskih igrah razred zase, ki se mu nobena država ni mogla niti od daleč približati.

Jugoslavija

Z uspehom Jugoslavije smo lahko zadovoljni, čeprav so tekateri pričakovali še več. Toda, ne smemo pozabiti, da se je zbral v Berlinu cvet sportnikov in da so vse države poslale le najboljše, ki so se pripravljali več let za ta nastop. Nam prinašajo denarnih sredstev in smo se sistematično pripravljali prav za prav le nekaj mesecev, pa še to ne v vseh panogah. Klimatske prilike so pri nas take, da so naši sportniki v polni formi običajno šele v septembru. Upoštevač to, moramo biti zadovoljni - saj smo pustili za seboj nič manj kakor 27 narodov!

Končno stanje

Po sobotnih tekmah je stanje plasiranih držav naslednje:

Država	zlata	srebr.	bron.
Nemčija	27	22	27
USA	23	17	11
Madžarska	7	1	3
Italija	6	7	5
Finska	6	6	6
Švedska	6	5	8
Japonska	6	4	8
Nizozemska	6	3	6
Francija	5	6	6
Anglija	4	7	2
Avstrija	3	6	3
Češkoslovaška	3	5	—
Estonska	2	1	3
Egipt	2	1	2
Švica	1	9	5
Kanada	1	3	5
Norveška	1	3	1
Argentina	1	1	—
Turcija	1	—	1
Nova Zelandija	1	—	2
Indija	1	—	—
Poljska	—	2	3
Danska	—	2	1
Lotiška	—	1	1
Jugoslavija	—	1	—
Mehika	—	—	2
Belgija	—	—	1
Avstralija	—	—	1
Filipini	—	—	1

Skoki s stolpa

V plavalnem stadionu so bili najprej končani skoki s stolpa, kjer je nastopil tudi naš Zihel, čeprav ni specialist za stolp. Kakor smo že poročali, je pri obveznih skokih zasedel 22. mesto. V poljubnih se je nekoliko popravil in zasedel 20. mesto z 78,28 točkami. Zmagal je drugoplasirani v skokih z deske Wayne (USA) s 113,58, 2. Root (USA) 110,60, 3. Stork (Nemčija) 110,31, 4. Weiss (Nemčija) 110,15, 5. Kurtz (USA) 108,61, 6. Shibahar (Japonska) 107,40.

200 m prsno

V finalu na 200 m prsno se je razvila ogorčena borba med Japonci in Nemci, ki so plavalni stari klasični slog, dočim Američani z »metuljkomo« niso uspeli. 1. Hamuro (Japonska) 2:42,5, 2. Sietas (Nemčija) 2:42,9, 3. Koike (Japonska) 2:44,2, 4. Higgins (USA) 2:45,2, 5. Ito (Japonska) 2:47,6, 6. Balke (Nemčija) 2:47,8, 7. Ildefonso (Filipini) 2:51,1. Zmagovalec je preplaval 50 m v 35 sek., 100 m pa v 1:14,4!

400 m prosto dame

Na 400 m prosto danes se je pričakovala napeta borba med Danko Hveger ki je v predteku postavila olimpijski rekord 5:28 in Nizozemsko Mastenbroek. Danka je vodila skoraj do cilja, ni pa bila kos odličnemu spurtu Mastenbroekove, ki je udarila cilj v času novega olimpijskega rekorda. Mastenbroek je s tem dobila že tretjo zlato kolajno (na 100 m prosto, dalje kot članica stafete 4 x 100 m in tokrat na 400 m prosto). Razen tega je dobila še srebrno kolajno na 100 m hrbtno in je izmed vseh tekmovalcev na letošnji olimpiadi dobila največ kolajne in tako postala najboljša tekmovalka XI. Olimpiade.

1. Mastenbroek (Holandska) 5:26,4 nov olimpijski rekord, 2. Hveger (Danska) 5:27,5 tudi bolje od olimp. rek., 3. Wigaard (USA), ki jo časomerilec v nervoznosti ni stopal, 4. Petty (USA) 5:32,2, 5. Azevedo (Brazilija) 5:35,2, 6. Kojima (Japonska) 5:43,1.

Zopet borba

Amerika - Japonska

1500 m prosto je zopet prineslo borbo Japonska - Amerika, ki se je končala prepričevalno v prid Aziatom. Ni dosti manjkalo, da ni zmagovalec Terada potolkel že 12 let obstoječi svetovni rekord Šveda Arne Borga 19:07,2. Terada je plaval 6 sekund slabše, je pa imel med 400 in 600 m boljše medčase kakor Borg. Je pa ves čas vodil, na zadnjem delu proge najmanj 20 m pred Američanom in se zato ni napenjal. Borgov »rekord rekordov« je torej zamaknil še ostal.

1. Terada (Japonska) 19:13,7, 2. Medica (USA) 19:34,3, 3. Uto (Japonska) 19:34,5, 4. Ishihara (Japonska) 19:48,5, 5. Flanagan (USA) 19:54,8, 6. Leivers (Anglija) 19:57,4, 7. Arendt (Nemčija) 19:59, ki je istočasno postavil nova nemška rekorda na 800 in 1000 m.

Waterpolo

Plavanje so zaključile waterpolo tekme. Nemčija in Madžarska sta imeli enako število točk, v razmerju golov je pa bila Nemčija z 10:3 nekoliko na boljšem kakor Madžarska s 5:2. Šele zadnji tekmi sta prinesli odločitev. Nemčija je igrala z Belgijo in zmagala 4:1 (3:0) ter je imela torej score 14:4. V naslednji igri je nastopila Madžarska proti Franciji. Madžari so v prvi polovici vodil, 4:0, kar je bilo dovolj za prvo mesto in so zato v drugi polovici igrali zelo oprezno. Tu jim je za belgijski sodnik Delahay izključil enega igralca in je zmagala postala dvomlji. Zdej so se pa Madžari pokazali vredni naslova svetovnega prvaka in so z izredno taktično igro izsilili četverec, ki ga je Nemeth pretvoril v peti gol in postavil končni rezultat. Score Madžarske je znašal torej 10:2 in zlato kolajna je pripadla nji.

1. Madžarska, 2. Nemčija, 3. Belgija, 4. Francija.

Nogomet

Pred 120.000 gledalci se je v glavnem stadionu odigral nogometni finale med Italijo in Avstrijo. Veliko število gledalcev je tolažiti tako, da so Nemci že davno prej pokupili vse vstopnice, ker so pričakovali, da bo Nemčija v finalu. Zato so že na potu v stadion ponujali pod cenlo vstopnice pod geslom »Zwei Fussballkarten für eine Schwimmkarte« - toda kupčije ni bilo. Igra ni mogla zadovoljiti. Prvi gol so zabili Italijani, na kar so Avstrijci izenačili. Po 90 minutah je bil rezultat 1:1 (0:0) in je moral sodnik dr. Bauwens (Nemčija) odrediti podaljšek 2 x 15 minut. Italijani so že v 2. minuti dosegli vodstvo in so nato začeli igro zavlačevati. Vsak trenutek se je kateri izmed enajstotrice zru-

Zaključna svečanost

Zaključna olimpijska svečanost se je zaradi jahalnih tekem začela namesto ob 18. šele ob 20.45. Stadon je bil nabito poln. Med navzočimi je bil tudi Führer. Na sredo igrišča so prikorakali zastopniki držav, ki so se udeležili olimpiade. Večina reprezentanc je že odpotovala in so države zastopali večinoma le praporščaki. Vkorakanje je bilo končano v dobrih 10 minutah. Najprej je spregovoril predsednik olimpijskega odbora grof Baillet-Latour, nakar je mešan zbor zapel Beethovnovo daskirveno pesem, zatem pa godba olimpijsko

šil od »izčrpanosti« in tako je čas tekkel. Navzlic vsem naporom se Avstrijcem ni posrečilo, da bi premagali železno italijansko obrambo. Ostalo je pri rezultatu 2:1.

1. Italija, 2. Avstrija, 3. Norveška, 4. Poljska.

Ostali rezultati

V hokeju je svetovni prvak Indija porazil v finalu Nemčijo 8:1 (0-1). Nemci so igrali v prvem polčasu poštvalno, nato so pa morali kloniti tehnično mnogo boljšemu nasprotniku.

1. Indija, 2. Nemčija, 3. Nizozemska. V finalu basketballa je Amerika premagala Kanado 19:8 (15:4) in je torej končno stanje: 1. Amerika, 2. Kanada, 3. Mehika. Sinoči so bile zaključene olimpijske tekme v boksanju. V mušji teži je zmagal Kaiser (Nemčija), v bantam Sermot (Francija), v peresni Casanova (Argentina), v lahki Koragi (Madžarska), v welter Šuvio (Finska), v srednji Deneux (Francija), v srednje teži Muslot (Francija), v teži Rome (Nemčija).

V jahanju je Nemčija v dresuri zasedla prvo mesto, enako v military, danes popoldne pa še v borbi narodov v velikem lovskem jahaniu. Moštvo Nemčije je doseglo 44 točk, Holandska 51,5, Portugalska 56.

Rezultati veslaških tekem

V naše poročilo o veslaških tekmah v Grünau se nam je vrnila napaka, zaradi česar sobotno poročilo na kratko ponavljamo.

Štirica s krmarjem:

Takoj v začetku se je razvila med Nemčijo in Švico ostra borba za prvo mesto, ki jo je končno odločila Nemčija za dolžino čolna pred Švico, ki je potisnila Francijo na tretje mesto.

Dvojica brez krmarja

Tudi tukaj je Nemčija zmagala, 2. Danska, 3. Argentina, 4. Madžarska.

Enojka

Nemški veslač Schäffer je vodil od starta do cilja in zmagal za poldrugo dolžino pred Avstrijo in Ameriko.

Dvojica s krmarjem

V končnem spurtu je Nemčija zmagala za dve dolžini pred Italijo, 3. Francija, 4. Danska, 5. Švica, 6. Jugoslavija.

Štirica brez krmarja

Kljub vsem naporom se Angliji ni posrečilo, da bi prehitela Nemčijo, ki je zmagala s komaj vidno razliko in prabilo svojim barvam s tem že peto zaporedno zlato kolajno. Tretje mesto je zasedla Švica.

Dvojka

Angleški čoln je v izredno dramatični borbi na zadnjih 200 m potisnil Nemčijo za poldrugo dolžino čolna na drugo mesto, 3. Poljska, 4. Francija.

Osmerec

V finishu je bila najmočnejša Amerika, ki je zmagala za pol dolžine pred Italijo, tretja Nemčija.

Motociklistična dirka na Ljubelj

Najboljši čas dneva je dosegel Hönel (Celovec), prvenstvo dravske banovine pa inž. Luckmann - Lanski rekord ni bil zrušen

Ze šestič je agilni Motoklub Ilirija letoš privedil mednarodno motociklistično dirko na Ljubelj, dirko ki ni priljubljena samo pri nas, temveč tudi v inozemstvu. Letos se je vršila na praznik in soboto pod pokroviteljstvom načelnika dr. Marna Dirki so poleg mnogobrojnega občinstva prisostvovali podpolkovnik Jaklič kot zastopnik komandanta dravske divizijske oblasti, zastopnik krajskega sreskega načelnika Avtokluba, Touringkluba itd.

Vreme je bilo izredno ugodno ter je že zgodaj zjutraj romalo veliko število gledalcev proti vrhu Ljubelja. Dirke so se pričele točno ob 10.30 in so dale naslednje rezultate:

Turni motorji do 250 cm: 1. Wagner Alojzij (STAC, Gradec, Puch) 5:50, 2. Knittel Erik (ÖAC, Dunaj, Puch) 6:53, 3. Milenkovich (STAC, Gradec, Puch) 6:56,4, 4. Moravec Josip (Ilirija, Puch) 7:13.

Sportni motorji do 250 cm: 1. Milenkovich (STAC, Puch) 5:54,2, 2. Wagner (STAC, Puch) 6:02, 3. in 4. Raid Herman (GMC, Gradec, New Imperial) in Cerič Hinko (Mo-

tokl. Maribor, Puch) 6:04,4, 5. inž. Lotz Rudolf (Motoklub Maribor, Puch) 6:05,6, 6. Breznik Dušan (Avtokl. Ljubljana DKW) 6:05,8.

Sportni motorji do 350 cm: 1. Kramer Herman (KAC, Celovec, AJS) 5:39,4, 2. Jenko Boris (Ilirija, BSA) 6 min., 3. Timmerer Hans (KAC, Celovec, AJS) 6:15,2, 4. Gangl Josip (GMC, Gradec, Velocette) 6:17,4.

Turni motorji do 500 cm: 1. Grašič Ivan (Ilirija, AJS) 6:47,6, 2. Sternal Cyril (Ilirija, Harley) 7:31, 3. Baumgarten (Hermes, Sun) 10:46.

Sportni motorji do 500 cm: 1. Hönel Fredy (KAC, Celovec, AJS) 5:20,4, najboljši čas dneva, 2. Denzel Wolfgang (STAC, BMW) 5:24, 3. Braunstein Maks (GMC, Sarolea) 5:27,8, 4. Ceeconi Oton (KAC, Norton) 5:37,4, 5. Kobi Mirko (Ilirija, Kranj-Norton) 5:47,2, 6. Pollak Fran (Hermes, BSA) 5:56,8, 7. Jenko Boris (Ilirija, BSA) 5:57, 8. Gangl Josip (GMC, Velocette) 6:16,4, 9. Poljšak Alojzij (Hermes, Ariel) 6:31,8, 10. Grašič Janko (Ilirija, AJS) 7:50.

Simpatičen izgled dame!

Najoseč pripomorejo k temu redno nečevani zobje s

CIMEAN

odlično zobno kremo!

Dr. Niko Subotič novi minister pravde

Beograd, 16. avgusta AA. V imenu Nj. Vel. kralja je bil z ukazom kr. nameštstva na predlog predsednika ministrskega sveta in zunanjega ministra imenovan za ministra pravde bivši minister dr. Niko Subotič. Novi minister pravde je bil ob 10. dopoldne v kabinetu predsednika vlade zapričen.

Publike je bilo okoli 600, red vzoren in so vse tekne potekle brez najmanjšega incidenta in v najlepši disciplini.

Atletiki: Maribor 3:1 (0:1)

V soboto je gostoval ISSK Maribor v Celju in igral prijateljsko tekmo s celjskimi Atletiki. Gostje so v tehniki in kombinacijah prekašali domačine, napad pa je bil pred nasprotnikovim golom neodločen in ni znal izrabiti cele vrste zrelih pozicij. Atletiki so igrali poštvalno in so se znašli pred golom.

V prvem polčasu je bil Maribor v lahni premoči ter je v 25. minuti zabil svoj prvi in edini gol. Po odmoru so se Atletiki znašli, Maribor pa je nekoliko popustil, zaradi česar je Atletikom uspelo zabiti tri gole, in sicer v 15. minuti po Hönigmannu, v 32. minuti po Schuhu I. in v 42. minuti po Schuhu II. Tekma je bila sicer živahna, a ne posebno zanimiva.

Sodil je g. Vebler objektivno, spregledal pa je več napak. Predtekma med rezervama Jugoslavije in Atletikov se je končala neodločeno 3:3 (2:0).

Ostale nogometne tekme

Ljubljana: Hermes: Moste 5:2 (1:0). Hermes je predvedel zelo lepo igro. Sodil je g. Jenko odlično.

Celje: Celje: Rapid (Maribor) 4:2 (2:0) Rez. Rapida: rez. Celja 2:1 (0:1). Beograd: Hungarija: BSK 1:0 (1:0). Gol za Madžare je zabil Turay. V drugem polčasu je bila igra zelo surova. Pri tem je Stevović zbil Turay zob. Sodil je g. Popović.

Dunaj: V soboto: Admira: Jugoslavija 5:4 (2:3), Rapid: kitajska reprezentanca 4:2 (2:0). Pri Jugoslaviji je igral Haškovec Jazbec kot gost. V nedeljo Jugoslavija: Rapid 3:1 (2:1), Admira: kitajska reprezentanca 11:0 (6:0). Nastop beograjske Jugoslavije na Dunaju je prav lep uspeh. Celovec: Hašk (Zagreb): KAC 5:0.

Teniška zmaga Jugoslavije

V Pörtschachu se je vršil teniški dvoboj med reprezentancama Jugoslavije in Avstrije, ki jo je naša reprezentanca prepričevalno s 4:2 odločila v svojo korist.

Prvi dan je Avstrijec Redl porazil Jugoslovena Radovanovića 7:5, 9:7, 6:3. V prvi double igri je jugoslovenska dvojica Kukuljević - Punčec porazila avstrijski par Barawowski - Metaxa s 6:4, 6:3, 7:5. Druga double igra je prinesla Avstriji drugo točko, Decker - Redl sta v štirih setih zmagala nad Jugoslovenoma Mitić - Radovanović. Po prvem dnevu je torej Avstrija vodila 2:1.

Drugi dan pa je bil popolnoma v znamenju jugoslovenskih zmag. Igra Punčec-Barawowski, ki je bila prvi dan zaradi dežja prekinjena, se je končala z zmago Punčeca 1:6, 6:1, 7:5, 6:1. Kukuljević je porazil Metaxo 6:2, 8:6, 3:6, 6:3. Mitić pa Matejko 6:3, 3:6, 7:5, 6:0. Tako je Jugoslavija zmagala s 4:2.

Nacionalni šahovski turnir v Zemunu

Beograd, 16. avgusta, p. Snoči je bilo končano finalno kolo šahovskega nacionalnega amaterskega turnirja. V finale sta prišla oba Slovenca. Iz skupine A so v finalu Matvejev z 9 točkami, Bajer, Filipčić in Lešnik s 7 točkami, iz skupine B pa Kindij z 9 in pol, Poljakov in Preinfalk z 9 ter Jurišič iz Beograda s 6. Navedeni bodo igrali zaključne partije. Ze snoči se je pričelo prvo kolo finalistov. Slovenca Preinfalk in Lešnik, ki sta igrala med seboj, sta končala remis. Po 1 kolu vodi Matvejev z 11 točkami, Kindij ima 9 (1), Preinfalk 9½, Poljakov in Filipčić 9, Lešnik 7½, Bajer 7 in Jurišič 6 (1).

Točno plačlj. »Jutro« naročnino Varuj svojem zavarovalnino

In zdaj še — šahisti v olimpijski borbi

Naši in bolgarski mojstri so na praznik skupaj odpotovali v Monakovo

Včeraj ob 9.40 je prispela iz Beograda oziroma iz Zagreba z brzovlakom v Ljubljano jugoslovenska šahovska reprezentanca, ki jo tvorijo naši mojstri gg. Pirc, König, Kostić, Bröder, Schreiber, Tot, Nedeljković, dr. Trifunović, Astaloš in Vuković. Ti bodo zastopali našo državo na šahovski olimpijadi v Monakovem. Ker je imel vlak znatno zamudo, je že po kratkem postanku odpeljal dalje proti Jesenicam. Dasi so naši šahisti vsi noč potovali v tretjem razredu, so bili vsi dokaj dobro razpoloženi. Naš poročevalec je spremil mojstre do Jesenic, med vožnjo pa se je pogovarjal z vodjo reprezentance g. Braninirom Vukovićem o našem moštvu in olimpijadi sami. Vodja je navajal:

Jugoslovenska šahovska reprezentanca, ki bo v Monakovem zastopala barve naše države je sestavljena iz naših najboljših šahistov. Če izvzamemo velemojstra g. dr. Milana Vidmarja, ki igra zdaj v Nottinghamu na mednarodnem šahovskem veleturnirju. Izguba g. dr. Vidmarja nas ne bo prizadela najhujše, ker so tudi naši nasprotniki brez svojih priznanih velemojstrov, ki sodelujejo v Nottinghamu. Omenim naj, da igra Nemčija brez Bogoljubova Poljska brez Tartakowerja. Českoslovaška brez Flohira. Prvotno je bilo določeno, da bomo igrali na štirih šahovskih deskah po pravilih FIDE za svetovno prvenstvo moštev. Ker pa Nemčija ni članica FIDE, so rezultati skoro gotovo ne bodo priznani. Po mojem mišljenju imata največ izgledov na prvo mesto Nemčija in Madžarska. Za drugo in ostala mesta pa sledijo: Jugoslavija, Poljska, Švedska, Českoslovaška ter morda katera izmed baltičskih držav. Na vsak način lahko pričakujemo, da zasedemo vsaj tretje ali četrto mesto. Boljši uspeh bi bil svetel dogodek v zgodovini naših šahistov, slabšega pa ne pričakujemo, ker bi pomenil velik neuspeh. Izmed imenovanih šestih ali sedmih moštev, ki vsa upajo na prvo mesto, sodelujejo še mnoga druga moštva, saj je 22 držav poslalo svoje najbolje šahiste na olimpijado. Kakor kaže so dosledaj odstopili le Španci.

Naše razpoloženje je odlično in upam, da bo tako tudi ostalo, kajti vsako nerazpoloženje je v resnici največja nesreča za vsako moštvo. Kot kapetan naše reprezentance sem najstrožje zabranil vsako očitjanje, pa tudi če bi bilo upravičeno. Nadejam se, da za to ne bo niti vzroka. Z največjim upanjem in čim lepši uspeh odhajamo iz Jugoslavije.

Naš poročevalec je govoril tudi z našim mojstrom Vasjo Pircem, ki pa ni imel časa, saj je še med vožnjo iz Ljubljane do Jesenic sedel pri šahovski deski in študiral.

Z istim brzovlakom je potovala preko Ljubljane v Monakovo tudi bolgarska šahovska reprezentanca, ki jo tvorijo predsednik bolgarske šahovske zveze g. Ferdinand Horinek, dalje gg. Jurij Gešov, dr. Jurij Tošov, šahovski mojster Najden Vojanov, tajnik šahovske zveze Henrik Max, Dimitrij Davčev, Jakov Francev, Aleksander Kiprof, Andrej Malčev in Aleksander Cvetkov. V pogovoru z našim dopisnikom so izjavili, da sedaj prvič potujejo na turnir izven Bolgarije. Povdarjali so, da ne gredo v Monakovo po uspehe, temveč samo zato, da se seznanijo z drugimi šahisti, ki se bodo zbrali na olimpijadi. V nadaljnjem pogovoru so izrazili željo, da bi se

uresničil predlog blagajnika naše šahovske zveze g. Perića, da se ustanovi v Beogradu centralna šahovska balkanska zveza. Simpatični gostje so z istim vlakom kakor naši reprezentanti potovali preko Jesenic takoj dalje v Monakovo, da se pripravijo na morebitno presenečenje takoj ob otvoritvi šahovske olimpijade. Ob prisrčnem slovesu na Jesenicah niso mogli dovolj prehaliti lepote gora naše Gorenjske in obljubili so, da se bodo po turnirju, če jim bo dopuščal čas, vrnili spet preko Slovenije, odigrali tu več prijateljskih partij in ob tej priliki posetili prelepo Gorenjsko.

Šahovska olimpijada se je pričela danes popoldne.

Odločilne bitke na nacionalnem turnirju

Zemun, 15. avgusta

Dramatični potek zadnjih petih kol (7. — 11. kolo) nacionalnega šahovskega turnirja je celo prekosil prerokovanja, da bo končna borba zelo srčita. To velja predvsem za A skupino, kjer ni nastal preokret samo v vodstvu, marveč se je število kandidatov za finale kar podvojilo.

Prvo presenečenje je pripravil mornar Matošković z zmago nad vodečim Bayerjem, ki je nato samo sigurno remiziral s Filipčičem in Mažuranom in spet izgubil s Šaričem, tako da si je šele z zadnjo partijo zagotovil vstop med izvoljene. V izredno divji igri dameškega gambita je namreč ravnal po požrešno prehitel svojega tekmeča Prokopčevića, ki je prej kar štirikrat zaporedoma zmagal. Vse bolj v ospredje je prihajal Matvejev in se s krepkim finišem postavil odločno na prvo mesto. Zagrebčan Filipčič je tudi ostal neporažen tako s prečestim remiziranjem (8) bi skoraj izpadel. Savić si je namreč proti vsemu pričakovanju ob koncu zelo opomogel in se je že zdelo, da bo v zadnjem kolu celo prehitel Filipčiča. V dobljeni poziciji pa ni dobro nadaljeval in se je moral zadovoljiti le s peto tolažilno nagrado. Lešnik je spet nesrečno izgubil remis pozicijo proti Matvejevu in le remiziral dobljeno z Burnistrovim ter si tako nekoliko omajal stališče. S tremi lepiji zmagami nad Filipčičem, Schreiberjem in Matoškovićem pa si je zagotovil mesto v končni tekmi. Nekaj časa je bil nevaren še Burnistrov, ki sta ga izločila Matvejev in Schwab. Slednji je nepričakovano premagal Prokopčevića in Schreiberja ter jima s tem pokvaril vse izgleda.

Schreiber je na koncu tudi fizično čisto popustil in tako njegov slab uspeh ne odgovarja njegovim resničnim močim. Seveda svojega brata mojstra še daleč ni dosegel. Mažuran bi mogel imeti ob večji rutini marsikatero točko več, dočim je Matošković le bolj nevaren kakor dober šahist.

V B skupini se je vršila najprej borba za zmago med prvo trojico: inž. Poljakov, Preinfalk in Kindij, ki je prinesla dve ve-

liki presenečenja. Prva dva sta namreč proti Kindiju igrala nekoliko nesolidno in oba izgubila, čeprav bi se mogla ob srečnejših okoliščinah še najbrž rešiti v remis. Ker je Kindij z Jurjičem v zadnji igri delil točko, je s tem postal zmagovalce te skupine, dočim je Jurjič razno še usel nesreči. On, Jonke in Pavlović so se bojevali za četrto in peto mesto. Najprej je propadel slednji, ker je izgubil z Avriovićem in dr. Ilićem, Jonke pa, ker je z Miloševićem in Pavlovićem samo remiziral. Prepozno se je dvignil Avriović, ki bi ob daljšem turnirju gotovo prišel še med zmagovalce. Tako pa je delil z Jonkejem tolažilno nagrado v znesku 250 Din. Milošević igra precej solidno in je marsikomu nemilo odvzel polovičko. Ničič, vrhak Smedereva, je še precej uspeš, dočim je za dr. Ilića tretjinski rezultat le razočaranje. Ni bil v formi, dr. Živanović je pa proti koncu zelo zbolel in se tako moral zadovoljiti z zadnjim mestom. Pelva s predposlednjim mestom tudi ne more biti zadovoljen, primanjkuje mu vzdržljivosti.

Končni rezultat je naslednji:

A grupa: Matvejev 9 točk, Bayer, Filipčič in Lešnik po 7; Savić 6, Prokopčević in Schwab po 5 in pol, Burnistrov in Filipović po 4 in pol, Mažuran 4, Schreiber 3 in pol, Matošković dve in pol.

B grupa: Kindij 9 in pol, inž. Poljakov in Preinfalk po 9 točk, Jurjič 6, Avriović in Jonke po 5 in pol, Pavlović 5, Milošević 4 in pol, dr. Ilić in Ničič po 4, Pelva 2 in pol, dr. Živanović 1 in pol.

Danes sta se odigrali še dve izjemoma prekinjeni partiji iz zadnjega kola, zvečer ob pol 19. bo žretanje za finalni turnir, naka se takoj prične prvo redno kolo. Borba v teh 28 partijah bo gotovo še zanimivejša in ostrejša, saj gre za pomorni mojstreski naslov in s tem za možnost udeležbe na mednarodnih turnirjih. Prerokovanja so težka, vendar ima prva četvorica važen naskok in med njimi je teba najbrž škati bodočega prvaka. Ali s tem še ni izročena zadnja beseda.

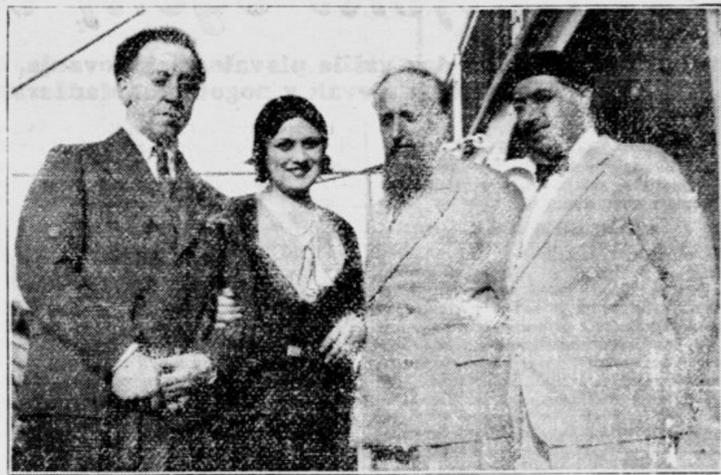
kazal mesto, kjer je imel skrito ukradeno blago. Tako lastnik ne trpi nobene škode, Jovan je bil 17. julija izgnan iz Avstrije, kjer je predsedal petmesečno kazen zaradi vroma. Ker je bil nujno osumljen, da je pobegnil v Avstrijo zaradi nekaj tatvin, ki jih je izvršil v Zagrebu in Beogradu, ga je mariborska policija pridržala v policijskih zaporih, odkoder pa je 9. t. m. pobegnil. Jovan je priznal, da je od 10. t. m. do danes izvršil več tatvin in vli-

mov po Mariboru in okolici. Oddal so ga okroglnemu sodišču.

Pri Sv. Antonu na Pohorju pa je neki vlomilec udrl v stanovanje najemnika Petra Jurca ter odnesel razno obleko, čevlje, perilo in knjižico občinske hranilnice v Marenbergu z vlogo 12.470 Din, škoda znaša nad 15.000 Din. Zločinca je prišel v stanovanje tako, da je v zidu hiše napravil luknjo, skozi katero je zlezal in po vliomu spet izginil.

Rijavec poje po Rusiji

Koncert v Leningradu zmagoslaven — Novi nastopi

Josip Rijavec na desni, poleg njega francoski dirigent E. Ansermet, gospa Rijavecova in na levi klavirski virtuoz Artur Rubinštein

Moskva, 16. avgusta

Najslavnejši jugoslovenski tenorist Josip Rijavec je priredil v sloveči dvorani Leningrajske glasbene akademije svoj prvi koncert v Rusiji. Na sporedu so bile izključno skladbe jugoslovenskih glasbenikov. Rijavec tenor je ob izvrstni spremljavi prišel do svoje polne veljave in sloveči pevec je dosegel tak uspeh, kakor menda doslej še nikoli v svojem življenju. Skoro večino pesmi, ki so leningrajskim glasbenim krogom odkrile bogastvo moderne jugoslovenske muzike, je moral ponoviti in nato še

znova in znova dodajati. Koncert v Leningradu je bil Rijavecov triumf. Zdal bo Rijavec priredil še nadaljnje koncerte v drugih velikih ruskih mestih, predvsem pa v Moskvi in Odesi, kjer ga že željno pričakujejo. V vseh glavnih ruskih gledališčih bo tudi gostoval v najbolj znanih klasičnih operah: Manon, Boris Godunov, Aida, Rigoleto... Nato bo Josip Rijavec zapustil Rusijo in se podal na turnejo po skandinavskih državah, kjer bo gostoval do konca septembra. S pričetkom oktobra pa se vrne v Beograd.

Tragična smrt rudarja

Laško, 16. avgusta.

Danes popoldne so na pokoplišču v Turju pokopali mlado žrtev črnega revirja, komaj devetnajstletnega Franca Mejaka, doma s Črete pri Sv. Jedrti nad Laškim. Mladi rudar se je v petek popoldne ob 13. podal z drugimi tovariši v rudniški jasek Lišo pri rudniku Hudi jami. Bil je uslužben pri jasku kot nadevalec. Nekaj minut po 14. je nenadoma onabnil iz četrtega obzolja kakih 75 metrov globoko. Vzrok je bil v pomanjkanju luči in tako zvanih lovk. Omahnil je z vozičkom kamenja vred v globlino in obležal na mestu mrtev. Prijubljenega, postnega rudarja globoko pomilujejo njegovi tovariši, ki jih je do solz ganila njegova tragična smrt. Sočustvovanje z bridko prizadetimi, neotlažljivimi starši so rudarji in okoljanci pokazali zlasti danes s častno udeležbo pri pogrebu.

Pod vlak se je vrgel

Maribor, 16. avgusta.

Ko je danes ob 17.15 odpeljal potniški vlak iz Ptuja proti Mariboru, se je v bližini postaje Hajdine vrgel pod kolesa 69-letni brezposelni krojač I. Tomažič iz Ptuja. Vlak mu je odrezal obe nogi in glavo in je bil nesrečen na mestu mrtev. Kaj ga je dovedlo v tako žalostno smrt, ni točno znano. Na kraj dogodka je odšla sodna komisija, ki je ugotovila, da je smrt nastopila brez tuje krivde, Truplo so prepejali v mrtvašnico v Hajdini.

Pol stoletja že deluje CMD, darujmo še za pol stoletja!

Maribor preko nedelje

Maribor, 16. avgusta.

Preko sobote in nedelje ni bilo v Mariboru in okolici pomembnejših dogodkov. Po živahnih dneh Mariborskega tedna so nastopile mirne poletne nedelje. Oba praznika so Mariborčani izkoristili za izlete in ture na razne postojanke, pa tudi na Mariborskem otoku je bil živ-zav številnih kopalcev. Na tisoče ljudi je pohitelo na razne točke, ki slovijo po svojih vinotočih. Množice so prebile oba dneva v senci in se zvečer vračale precej vesele v mesto. Na prostorih Sokola I je bila dobro uspela veselica studenške Narodne odbrane.

Zbor mariborskih kovinarjev

V sejni dvorani restavracije »Pri novem svetue« je imelo v petek zvečer Združenje kovinarjev v Mariboru svoj redni občni zbor, ki ga je vodil podnačelnik g. Franjo Kumerc. Pozdravil je številno članstvo, posebno pa predsednika Okrožnega odbora obrtniških združenj g. Bureša ter obrtnozadružnega nadzornika g. Založnika. Nato je g. Kumerc obširno poročal o delovanju Združenja v preteklem poslovnem letu. V združenju se je začelo zlasti v zadnjem času prav živahno delovanje, k čemur je dala vzpodbudo predvsem gospodarska kriza in pomanjkanje dela. Kakor na vseh zborovanjih obrtnikov se je tudi na petkovem občnem zboru kovinarjev razpravljalo o zatiranju sušmarstva ter zahtevajo kovinarji reorganizacijo obratovanja v kaznjivih, ki so pravzaprav najhujši konkurenti obrtnikov. Nadalje so se kovinarji izrekli proti odaji del mestne občine mariborske izven Maribora. Iz tajniškega poročila, ki ga je podal g. Steher, je razvidno, da šteje Združenje 72 rednih članov ki zaposlujejo 183 pomočnikov ter 239 vajencev. Te-

kom poslovnega leta je bilo 31 vajencev oproščenih, 26 vajencev pa je napravilo pomočniški izpit. Blagajniško poročilo izkazuje v preteklem letu 14.729.50 Din dohodkov ter 13.193.70 Din izdatkov. Premoženje Združenja znaša 21.785 Din. Poročanje za leto 1936 izkazuje Din 21.695 Din dohodkov ter prav toliko izdatkov. V imenu nadzornega odbora je poročal g. Weber, ki je poročal, da so se vršile v poslovanju nerednosti s strani bivšega tajnika, ki pa je škodo poravnal z vlačno knjižico Mestne hranilnice v Mariboru. Predlagal je razrešnico staremu odboru, ki je bila soglasno sprejeta. Po kraškem odmoru je bila soglasno izvoljena nova uprava s Kumercem na čelu. Pri slučajnostih je bil sprejet predlog g. Gustinčiča, da se Združenje kovinarjev razširi na sodni okraj Maribor in da se reorganiza kot strokovno združenje. G. Bureš je poročal o volitvah v TOI, o obrtnem penzijskem fndu, ki se je osnoval v Beogradu, naka je g. Kumerc po triurnem trajanju zaključil lepo uspešno zborovanje.

Smrt zgledega šolnika

V 76 letu je preminil v Koroščevi ulici 8 upokojeni šolski ravnatelj g. Janez Farkaš. Pokojni, ki je služboval v Negovi, Čirkovcih in pri Sv. Lovrencu v Slovenskih goricah, si je pridobil kot vzgojitelj naše mladine obilo zaslug. Bil je vedno vzor narodnjaka in vnetega rodoljuba. Znanci ga bodo v ponedeljek popoldne spremili na njegovi poslednji poti. Zahtojčim naše globoko sočutje!

Nevaren vlomilec prijet

V noči na nedeljo je bilo vlomljeno v Marksovo branjarjo na Aleksandrovi cesti št. 23 v Košakih. Vlomilec je prišel v

trgovino s ponarejenim ključem ter je odnesel večko kosaro z raznim špecerajskim in drugim blagom v vrednosti okoli 600 Din. Orožniki so o tem obvestili mariborsko policijo. 14 je napravila danes zjutraj obširno racijo pri Treh ribnikih. Posrečilo se je izslediti vlomilca, nekoga 22letnega elektronomterja Adama Jovana iz Petrovgrada, ki je vliomu priznal in po-

LEO SOUVAN javlja v svojem imenu in v imenu svojih otrok ELZI RUDEŽ, LEONA SOUVANA ml. in FERIJIA SOUVANA, da jih je nenadoma zapustila njihova ljubljena žena, oziroma mati, gospa

Helena Souvan roj. Sponer

Truplo drage pokojnice smo položili k večnemu počitku na Homcu v nedeljo, dne 16. avgusta, ob petih popoldne.

Vence hvaležno odklanjamo. Prosimo tihega sožalja.

LJUBLJANA, grad VOLČJI POTOK, dne 16. avgusta 1936.

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom, da je naš blagi brat, stric in svak, gospod

IVAN FLORJANČIČ

PODINSPEKTOR FINANČNE KONTROLE V P. V. KRANJU

po krajšem bolehanju umrl.

Zemeljske ostanke dragega pokojnika spremimo na zadnji poti dne 18. avgusta 1936 ob pol 16. uri iz mrtvašnice deželne bolnišnice na mestno pokopališče k Sv. Križu v Ljubljani.

KRANJ, LJUBLJANA, 16. avgusta 1936.

Zaljujoče rodbine: FLORJANČIČ, TEXTER, GÜTZL, JEZERSEK.

Brez posebnega obvestila.